

Nr 503.

Av herr **Bergström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1951/52 m. m.

I proposition nr 110 angående vissa avlöningsanslag m. fl. anslag under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1951/52 föreslår Kungl. Maj:t i punkten 1 mom. b) att Skånska kavalleriregementet skall nedläggas den 1 juli 1952. Regimentets beridna avdelning skall förflyttas till Livregementets husarer (K 3 i Skövde) och dess cykelavdelning till Södra skånska infanteriregementet (I 7) i Ystad. Verkställandet av beslutet vid nyssnämnda tidpunkt förutsätter, att årets riksdag beviljar anslag till utökning av kaserneringsmöjligheterna i Ystad. Sådant anslag äskas också i proposition nr 108.

Såvitt vi kunnat finna av den förebragta motiveringen, har Hälsingborg inte befunnits olämpligt ur några synpunkter som förläggningsort för truppförband. Det väsentliga skälet tycks i varje fall vara, att man med den föreslagna koncentreringen av fredsorganisationen velat eftersträva en besparing, som beräknas till omkring en miljon kronor. Hur man kunnat komma till detta belopp är svårförståeligt, då det inte framgår av tillgängliga handlingar. Då krigsorganisationen inte föreslås ändrad och följaktligen den fast anställda personalen vid en indragning av hälsingborgsregimentet (K 2) kommer att förflyttas till andra förband, inskränka sig kostnadsbesparingarna på personalkontot till musikkåren och viss administrativ personal. Överslagsvis kan man därför beräkna kostnadsbesparingarna i löneavseende till i runt tal 400 000 kronor. Hur övriga kostnadsbesparingar uppnås och fördela sig har sannolikt endast i stort kunnat beräknas, då fullständiga utredningar icke föreligga för den mobiliseringscentral, som efter en indragning av K 2 skall handhava mobilisering och därmed sammanhängande förråd och uppgifter. Inte heller föreligger någon klarhet rörande kasernens framtida användning. Uppenbart torde vara, att den rationalisering, som man eftersträvar genom K 2:s indragning, inte kan vinnas utan betydande kapitalinvesteringar, som kanske i första hand komma till uttryck i utökningar av kasernerings- och övningsfältsmöjligheter i Ystad.

De kalkyler, som föreläggas riksdagen i förenämnda proposition rörande dessa utökade möjligheter i Ystad, verka lösliga och komma med all sannolikhet icke att visa sig hållbara.

Men fränsett hur det nu kan bli med de besparingsmöjligheter, som skulle komma att erbjuda sig genom Skånska kavalleriregementets indragning, böra dessa icke få framstå som väsentliga och avgörande. Därtill komma de under alla förhållanden att bli alltför obetydliga i förhållande till militära huvudtitelns miljardmässiga slutsumma. Huvudfrågan för oss är, huruvida ett truppförband vid nordvästra Skånes kust har någon försvarsuppgift att fylla. Hälsingborg ligger som bekant vid Öresunds smala del, blott 3,5 km från den själländska kusten i Danmark. Den visade sig under det andra världskriget vara ett mycket otrevligt grannskap för vår befolkning i Hälsingborg och samhällena söder och norr därom. Den tyska ockupationen av Danmark låg över människorna där nere som ett ständigt kupphot. Oron var ofta mycket stor. Den fann sin enda tröst i att vi hade ett truppförband i Hälsingborg och att bevakningen mot kufförsök förstärktes i sinom tid av försvarsberedskapens folk. Man har därför i denna del av vårt land svårt att inse det tillrådliga i att för en relativt sett mycket begränsad besparing förvisa varje slag av truppförband från nordvästra skånekusten. Man kommer att känna sig utlämnad till ännu större oro och ängslan än den som behärskade befolkningen under de tyska åren i Danmark.

Hur det än är, så föreligger det i verkligheten inte här ett problem, som man ordnar upp med en räknesticka. Det har betydande folkpsykologiska inslag, som inte böra negligeras av riksdagen. Man får inte förbise, att om K 2 nedlägges, så kommer det inte att finnas ett enda truppförband på den långa kuststräckan mellan Halmstad och Ystad, vilket ändå måste komma att öka kuffmöjligheterna mot denna del av vårt land, i händelse att ett nytt stormaktskrig utbryter. Det känns så mycket otrevligare, som alla äro väl förtrogna med vilket stormaktsintresse som då skulle komma att spela samma roll i Danmark som tyskarna gjorde under det andra världskrigets ockupationsår. Man skulle kanske ta det lugnare än man gör, men med den oro som råder ute i världen för utbrottet av ett nytt världskrig, en oro, som tillväxer i stället för att lägga sig, så kan man inte annat än ängslas i mycket hög grad inför utsikten att hälsingborgsregementet nedlägges. Det går inte att bestrida detta. Endast statsmakterna, i detta nu riksdagen, kunna lugna de oroliga sinnena genom att icke nu fatta beslut om regementets nedläggande.

Vi ha inte kunnat undgå att lägga märke till att departementschefens motivering för förslaget att riksdagen nu bör besluta om K 2:s indragning vittnar om att han inte själv är tillfredsställd med sitt eget förslag. Han har, säger han, med hänsyn till de möjliga besparingar som kunna göras, »inte velat motsätta sig» försvarsutredningens av de militära myndigheterna tillstyrkta förslag om K 2:s nedläggning. Nog kan man väl ändå säga, att uttrycket »inte velat motsätta sig» är tveksamt och vagt. Departements-

chefens tveksamma motivering blir emellertid mera förståelig, om man erinrar sig, att departementschefen i försvarspropositionen 1948 inte ville utan vidare följa försvarsutredningens förslag i detta stycke, lika litet som den dåvarande arméchefen, som bestämt avstyrkte förslaget om K 2:s indragning. Försvarsminister Vougt yttrade nämligen då — alltså för blott tre år sedan — »att det borde övervägas, om man inte bör skapa en organisation som medger att de värnpliktiga, vilket truppslag de än tillhöra, kunna ingå i ett förband, vilket utrustas nära de värnpliktigas bostadsort. Detta förband borde få en sådan sammansättning, att det i händelse av överraskande anfall (i första hand luftlandsättning) omedelbart och självständigt kan upptaga strid från organisationsplatsen. Genom sådana åtgärder skulle erhållas en viss kuppberedskap vid betydelsefulla knutpunkter. Denna kuppberedskap skulle begränsa luftlandsatta förbands rörelse och landningsfrihet. Just den smalaste delen av Öresund», sammanfattade försvarsministern, »har ett påfallande behov av en dylik kuppberedskap, vilket gör det önskvärt, att ett truppförband förlägges till nordvästra Skåne.» Försvarsministern har tydligen, trots att statsrådet nu föreslår K 2:s indragning, inte kunnat befria sig från den inställning till denna truppförbandsfråga, som statsrådet intog för blott ett par tre år sedan. Hur som helst uttryckte försvarsministern 1948 helt och fullt de stämningar, som särskilt i dessa dagar göra sig gällande i mycket hög grad hos befolkningen vid den nordvästra skånekusten.

Det är väl också det problemet som nu borde vara aktuellt, huruvida inte den militära ledningen och statsmakterna borde eftersträva en omorganisation av Skånska kavalleriregementet i den av försvarsministern 1948 angivna riktningen: ett rörligt förband, som bleve i stånd att vid ett nytt krigsutbrott mellan stormakterna bevaka och skydda den kuststräcka, som det här är fråga om. Vårt yrkande kommer också att gå i denna riktning.

Det har i samband med frågan om K 2:s indragning gjorts gällande, att dess kasern i Hälsingborg skulle befinna sig i ett dåligt skick. Den uppgiften är svårförståelig för dem som varit i tillfälle bese kasernen både utan och innan. Det enda som med fog kan göras gällande är, att ett nytt värmeledningssystem måste anläggas, eftersom det nuvarande är gammalt och bristfälligt. Men ett nytt värmeledningssystem, som skulle kosta 750 000 kronor, kan man rimligen inte — som arméchefen gjort i fråga om sina kalkyler för nybyggnaderna i Ystad — draga ifrån byggnadskostnaderna där, eftersom kasernen skulle nyttjas för något statligt skoländamål och det nya värmeledningssystemet måste komma till med sina 750 000 kronor för statsverket. Den omständigheten, att sagda utgift skulle komma på en annan huvudtitel än den militära, befriar inte staten från utgiften i fråga. Vad sedan kasernernas tillstånd i övrigt angår, bör det framhållas, att chefen för fortifikationen så sent som 1949 efter en inspek-

tion fann kasernen vara i utmärkt skick, att befattningshavare vid såväl fortifikationsförvaltningen som militärstabens 1950 karakteriserat K 2:s kasern som en av de allra bästa och trevligaste inom hela militärområdet. Kasernen kan sålunda inte befinna sig i det dåliga skick, som man på visst militärt håll i sin nitälskan att få bort varje truppförbandsförläggning vid Hälsingborg sökt göra gällande.

Till sist önska vi framhålla betydelsen för det frivilliga försvarsarbetet där nere av att det finns ett truppförband, som kan ställa ledande personal till förfogande. Det har skett i mycket stor utsträckning från K 2:s sida. Alla, som äro intresserade för det frivilliga försvarsarbetet, äro också mycket bekymrade för hur denna verksamhet skall kunna fortsätta på ett tillfredsställande sätt, om intet truppförband får finnas vid den nordvästra skånekusten. Det är kanske inte alldeles betydelselöst att taga hänsyn även till detta förhållande, när man i statsutskottet och riksdagen nu går att bedöma värdet av den mycket begränsade besparing, som statsverket skulle kunna göra genom en indragning av Skånska kavalleriregementet.

Med hänvisning till det anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts i punkten 1 mom. b) i proposition nr 110 framförda förslag om Skånska kavalleriregementets indragning samt i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t vidtager förnyad utredning, huruvida inte regementet bör bibehållas i sitt nuvarande skick eller omorganiseras till ett förband, som lämpar sig för uppgifter av den beskaffenhet som försvarsministern angav i sin försvarsproposition 206/1948, och därefter för riksdagen framlägger de förslag vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 4 april 1951.

Karl Bergström.

Eric Nilsson
i Svalöf.

Sam. B. Norup.

Gösta Netzen.

Jöns Nilsson
i Båstekille.

Edvard Mårtensson
i Smedstorp.

Carl Christenson,
Malmö.

Jean Braconier.

Nils Persson.

Thorvald Ekdahl.

P. Hj. Fagerholm.

Ragnar Huss.

Einar Hæggbloom.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Stig F. Hansson
i Önnarp.

Nils Nestrup.

Filip Kristensson
i Osby.

Erik Hagberg,
Malmö.

Harald Johnsson
i Skoglösa.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Gunnar Engkvist.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.